

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.

۲۰۱۹/۰۱/۱۹

حافظ احمد نصرت

سیاست مخ او شاه نه لري

سیاست مخ او شاه نه لري او په ډیریو هیوادونو کې خلک د سیاسيونو د غلطو پریکړو او غلط سیاست بنکار سوي دي او دهمدې سیاستوالو په لومه کې گیر سوي او دبیلابیلو اهدافو په موخه کارول سوي دي له دې مخکې چې د سیاست پر کارونې ویرغیرم اړینه بولم چې دا ووايم چې سیاست څه شي دی؟ او څه مفهوم افاده کوي .

سیاست چې په انگلیسي کې ورته (پولیتیکس) وایي د یوناني کلیمې څخه اخیستل سوي ده. چې په مانا کې یې د ډېری شمېر پوهانو تر منځ اختلاف دی د ځینو په اند پولیتیکس د دوو یوناني کلمو څخه اخیستل سوي چې پولی (څو) او (تیکس) اړخ یا مخ ته وایي. یعنی پولیتیکس د څو مخی په مانا دی. او ځینې بیا وایي چې پولیتیکس د بنار په مانا دی او سیاست یې د بنار سره تشبیه کړی چې په سیاست کې د بنار په ډول هر څوک او هر څه شته او گډون پکې کولی سي خو د سیاست کلمه یوه عربي کلمه ده چې د (ساس او سوس) څخه اخیستل سوي او مانا یې اصلاح کول او بنایسته کول دي په اصطلاح کې سیاست په دوه ډوله تعریفولی سو اول د سیاستپوهانو له نظره :سیاست هغه سوله ایز او غیر سوله ایز مشرتوب دی چې د وگړو پر اړیکو، ډلو او گوندونو (ټولنیزو ځواکونو) د هېواد په دننه کې پر حکومتی چارو او د دولتونو تر منځ پر اړیکو باندې واکمني لري. دویم سیاست د اسلام له نظره: سیاست د هغې پوهنې نوم دی، چې د خلکو تر منځ ورورولي، مینه او بیوالی پیدا کوي او په ټولو مسایلو کې اصلاح، تنظیم او بنکلا راولي. د سیاست اصلي موضوع د ډېرو پوهانو په نظر واک دی. یعنی د سیاست موضوع د واک لاسته راوړل، د واک سائل او د واک لېږد دی. واک څه شی دی؟ واک هغه فکري او عملي ځواک دی چې خپلو مطلوبو غوښتنو او شرایطو ته عملي بڼه ورکوي. د سیاست څو نورې لنډې پیژندنې ۱- سیاست د یوه اندازه امکاناتو د غوره کارونې او د لږو امکاناتو څخه د ډېرې گټې اخیستلو پوهه ده ۲- سیاست پر انسانانو حکومت کول دي. ۳- سیاست د واک لپاره مبارزه ده ۴- سیاست یانې په دې پوهېدل چې (څوک یې گټي؟ څه شی گټي؟ څه وخت یې گټي، ولې یې گټي؟ او څنگه یې گټي؟). د سیاست په علم کې د ډېرو خلکو شک دی، چې آیا سیاست علم دی او که هنر دی؟ ځکه په نړۍ کې زیاتره داسې خلک شته چې سیاست یې نه وي ویلی اما سیاستوال وي او سیاست کوي. او همدارنگه ډېری داسې کسان سته چې سیاست یې مطالعه کړی وي اما سیاست نه سي کولی .

په دې هکله له ژورو څېړنو وروسته پوهان دې نتیجې ته رسېدلي. چې سیاست هم علم دی هم هنر دی یعنې د سیاست علمي مطالعه کول علم دی خو د سیاست عمل (ډگر) علم نه دی بلکې یو هنر دی. چې د هر چا په انفرادي او ځانگړي کارکرنه او استعداد پورې اړه لري .

که دسیاست عملي او کاري بڼې ته راسو نو تعریفاتو او عملي برخه کې به یې پراخ بدلونونه وویني ځکه څنگه چې سیاست تعریف او شرحه سوي هغه که اسلامي سیاست وي او که غربي سیاست وي په هغه ډول او میکانیزم سره یې سیاستوال نه پلي کوي .

اوس خبره دسیاست دمخ او شاه ده سیاست سیاست دی هغه که په نړۍ کې دی او که په افغانستان کې ولي لوبغاري یې دیوي لوبډلي غري دي .

که ټولنیز ژوند ته راسو هر څوک به په سیاست کې خبري کوي او ځینې وخت به مو داسې هم اوریدلي وي چې یوه پیښه یا یوه مسله په افغانستان یا نړۍ کې رامینځته سي نو دعوامو له خولي به واورئ چې دا خو نو سیاست دی .

د پاڼو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خبر و لولئ

په دې کې شک نسته چې سیاست مخ او شاه نه لري په سیاست کې هرڅه شوني او کېدونکي دي زه يې ښه بيلگي دولسمشرۍ ټاکنو د بيلابيلو ټاکنيزو ټيمونو مخته راتگ او دافغان سولې روانه پروسه کې يادولای سم .

هغه څه چې خلگو يې په اړه فکر هم نسو کولای او يو خيال ورته ښکارېدی هغه کارونه وسول او کېدونکي دي . وروستيوکې يو ځل بيا دا وایم چې افغانان تازه په سیاست کې شکل سوي او ډيرو افغانانو سياسي شعور لا په سیاست کې خام او پيکه دی اوله افغان سياستوال هيله کوم چې نور دي دهبواد د وراني او بدبختي پروژي پر مظلومو او بيچاره افغانانو نه تطبيق کوي او دخپلو شومو اهدافو لپاره دي تري سياسي استفاده نه کوي .

په افغانستان کې د يو باثباته او شعوري سياست په هيله

په درنښت

حافظ احمد نصرت

۲۸/۱۰/۱۳۹۷

د پاڼو شمېره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې دليکنيزې ښې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په ځير و لولئ